

เข็มช้าง

RUBIACEAE

Ixora umbellata Valetton ex Koord. & Valetton

ไม้พุ่ม หรือไม้ต้นเล็ก สูงได้ถึง 4 เมตร เปลือก สีสน้ำตาลเข้ม เรียบหรือแตกเป็นแผ่น ใบ กว้าง 3-5 เซนติเมตร ยาว 12-20 เซนติเมตร (ยาว 3.5-4 เท่าของความกว้าง) รูปรีแคบถึงใบหอกแกมขอบขนาน ปลายทู่หรือแหลม โคนแหลม เนื้อคล้ายหนังบาง มีขนละเอียดเมื่ออ่อน แล้วเกลี้ยงทั้งสองด้าน ทั้ง้าน้ำตาลออกดำมัน ด้านล่างเส้นใบเข้ม เส้นใบ 6-8 คู่ ห่างกัน เส้นร่างแหแน่น ก้านใบยาว 0.5-1.7 เซนติเมตร เล็กเรียว ดอกสีขาว สีเขียวอ่อนหรือออกชมพูแต้ม กลิ่นหอม เป็นช่อแน่นตั้งถึงช่อค่อนข้างหลวม มีใบประดับคล้ายใบชด ตามข้อทุกข้อ ก้านช่อยาว 0.5-1.5 เซนติเมตร มีขนนุ่มกระจายถึงแน่น พบน้อยเกลี้ยง ก้านดอกยาวได้ถึง 1 เซนติเมตร มีข้อต่อที่โคน มีใบประดับย่อยคล้ายใบจำนวนมาก กว้าง 2.5-5 มิลลิเมตร ยาว 6-15 มิลลิเมตร พูกีบเกลี้ยงคล้ายใบประดับย่อย เกลี้ยงทั้งสองด้าน เชื่อมกันเป็นหลอดสั้น ยาว 1-1.5 มิลลิเมตร หลอดกลีบดอกยาว 2-3.5 เซนติเมตร เกลี้ยงทั้งสองด้าน ปลายเป็นพู่ถึงขอบขนานแคบ ยาว 0.8-1.2 เซนติเมตร ปลายพู่หรือกลม ก้านเกสรเพศเมียและยอดเกสรเพศเมียโผล่พ้นดอกประมาณ 4 มิลลิเมตร ผลไม่พบ พบในดิบสูง 50-1,100 เมตร บางที่บนเขาหินปูน

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไชมอน. ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z).-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์อุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)